

قدم عاشقی

حرکت کاروانی العین، امتداد عاشورا ناظور

محمد رضا عابدینی

تقریر

حسین قاسمی

سید محمد رضا فقیہ ایمانی

علی جعفری ہرستانی

ویراستار

رامین بابازادہ

قال الامام الحسن العسكري:

عَلَامَاتُ الْمُؤْمِنِ خَمْسٌ صَلَاةُ الْإِحْدَى
وَ الْخَمْسِينَ وَ زِيَارَةُ الْأَرْبَعِينَ وَ التَّحَنُّمُ
فِي الْيَمِينِ وَ تَعْفِيرُ الْجَبِينِ وَ الْجَهْرُ بِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.

امام حسن عسکری (علیه السلام):

مومن پنج نشانه دارد. اول؛ اقامه پنجاه و
یک رکعت نماز (در شبانه روز)، دوم؛ زیارت
اربعین، سوم؛ انگشت در دست راست
داشتن، چهارم؛ پیشانی بر قرین گذاشتن،
پنجم؛ آشکار خواندن «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ».

سرشناسه : عابدینی، محمدرضا، ۱۳۴۰-
 عنوان و نام پدیدآور: قدم عاشقی: حرکت کاروانی اربعین؛ امتداد عاشورا تا ظهور / محمدرضا عابدینی.
 مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری: ۲۰۸ ص:؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۲۴۷-۶
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 عنوان دیگر: حرکت کاروانی اربعین؛ امتداد عاشورا تا ظهور.
 موضوع: اربعین -- ظهور حق در طول تاریخ
 موضوع: اربعین -- امتداد عاشورا تا ظهور
 شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها. دفتر نشر معارف
 رده بندی کنگره: BP۲۴۲
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/۷۶
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۸۷۳۳۴۰

قدم عاشقی

حرکت کاروانی اربعین؛ امتداد عاشورا تا ظهور

نویسنده: محمد رضا عابدینی

تحقیق: حسین قاسمی

ویراستار: رامین پایازاده

طراح جلد و صفحه: محمد صادق صالحی

ناشر: دفتر نشر معارف

توبت چاپ: اول / ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

ناظر فنی چاپ: سید مهدی میرغنی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۲۴۷-۶

قیمت: ۳۰/۰۰۰ تومان

دفتر نشر معارف قم، خیابان شهدا، کوچه ۲۲، شماره ۲، تلفن و نمابر: ۰۲۵-۳۷۷۴۰۰۰۴

پخش انحصاری آثار نشر معارف قم، موسسه یاتوق کتاب، تلفکس: ۰۲۵-۳۱۰۷۷

اطلاع از مراکز فروش و نمایندگی ها www.nashremaaref.ir

کانون فرهنگی پژوهشی تمحیص
 متولی پژوهش و نشر آثار استاد عابدینی
 قم، خیابان سمیه، کوچه ۱۱ پلاک ۱۰ و ۱
 ۰۲۵۳۷۴۸۶۷۸
 ۰۹۳۵۳۵۷۹۵۵

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست

۱۳	مقدمه استاد .....
۱۹	پیشگفتار .....

گفتار نخست

اربعین و ظهور حق در طول تاریخ

۲۷	فهم اربعین، در افق نگرش الهی به تاریخ .....
۲۷	نگرش مادی به تاریخ .....
۲۹	نگرش الهی به تاریخ از آدم (علیه السلام) تا وصی خاتم (بجمل الله تعالی رحمه الشریف) .....
۳۰	رویارویی حق و باطل و ظهور حق در جریان بعثت انبیا و اولیای الهی .....
۳۳	خلقت آدم و آغاز تاریخ الهی بشر با رویارویی حق و باطل .....
۳۴	هبوط آدم (علیه السلام) و آغاز نبرد حق و باطل در تاریخ .....
۳۶	آدم (علیه السلام) و گریه بر امام حسین (علیه السلام) .....
۳۸	نقش عاشورا در مسیر کمال بشر از نقطه آغاز تاریخ .....
۳۹	نوح (علیه السلام) و اولین ظهور تمدنی جریان انبیا (علیهم السلام) .....
۳۹	سنت محووض و خالص سازی در ماجرای نوح (علیه السلام) .....
۴۱	هجرت و حرکت کاروانی و توجه به کربلا در ماجرای کشتی نوح (علیه السلام) .....
۴۳	ابراهیم (علیه السلام) در مسیر امت سازی .....
۴۳	عاشورا؛ ابتلای نهایی ابراهیم (علیه السلام) در مسیر امت سازی .....
۴۵	وعده تمدن توحیدی در ذریه ابراهیم (علیه السلام) .....
۴۸	موسی (علیه السلام) و زمینه سازی برای حاکمیت الهی .....
۵۲	عیسی (علیه السلام) و توسعه معنویت ولایی .....
۵۵	بعثت نبی خاتم (صلی الله علیه و آله) و نزول جامع دین الهی .....
۵۶	بعثت پیامبر (صلی الله علیه و آله)، عصاره نبوات پیشین .....

- ۵۷..... اقامه منظومه‌ای دین در دوران پیامبر خاتم (صلی الله علیه و آله).....
- ۶۲..... تجلی ولایت الهی در غدیر.....
- ۶۲..... غدیر؛ اکمال دین و اتمام نعمت.....
- ۶۳..... غدیر؛ امتداد حرکت انبیای الهی.....
- ۶۶..... غدیر؛ بیج عظیم در نظام انسانیت.....
- ۶۸..... فاصله گرفتن از غدیر، پس از ماجرای سقیفه.....
- ۷۰..... عاشورا؛ گلوگاه تاریخ نبرد حق و باطل.....
- ۷۱..... جایگاه واقعه عاشورا در ایجاد تمدن توحیدی.....
- ۷۳..... ظرفیت عظیم عاشورا در ایجاد دیپلماسی وجدان و فطرت.....
- ۷۵..... نسبت عاشورا و ظهور.....
- ۷۸..... غلبه نهایی حق در ظهور امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف).....
- ۷۸..... تحقق آرزوی همه انبیا در عصر ظهور.....
- ۷۹..... پایان سیطره ظلم و حاکمیت عدالت در عصر ظهور.....
- ۸۱..... پایان من‌های موهوم شیطانی، در عصر ظهور.....

گفتار دوم

اربعین: امتداد عاشورا تا ظهور

- ۸۹..... اربعین؛ فعلیت یافتن ظرفیت‌های عاشورا.....
- ۸۹..... اربعین و ظرفیت‌های اساسی عاشورا.....
- ۹۲..... فعلیت ظرفیت‌های عاشورا با حرکت کاروان اسرا.....
- ۹۳..... فعلیت ظرفیت‌های عاشورا با جریان اربعین.....
- ۹۴..... فعلیت ظرفیت‌های عاشورا با برگزاری مجالس حسینی.....
- ۹۶..... اربعین؛ احیای امر اهل بیت (علیهم السلام).....
- ۹۸..... احیای اهداف عاشورا در جریان اربعین.....
- ۹۹..... احیای امر ولایت در جریان اربعین.....
- ۱۰۲..... اربعین؛ حرکت کاروانی مؤمنان.....
- ۱۰۲..... عاشورا؛ یک حرکت کاروانی.....
- ۱۰۳..... توسعه «من» انسان با حرکت کاروانی.....
- ۱۰۵..... شدت روح جمعی در حرکت کاروانی اربعین.....
- ۱۰۷..... اربعین؛ اقامه منظومه‌ای دین.....
- ۱۰۹..... اربعین؛ معیت با امام در سفر به سوی امام.....
- ۱۱۰..... ارتباط حقیقی مأموم با امام در پیاده‌روی اربعین.....

۱۱۱	حرکت محبانه اربعین
۱۱۲	رجوع فروع به اصل و حقیقت خود
۱۱۴	تحقق توحید ولایی در اربعین
۱۱۸	اربعین؛ تبلور حب و بغض مشترک
۱۱۸	عاشورا؛ حرکت بر مدار حب و بغض
۱۱۹	حرکت حبی؛ استعداد ویژه انسان
۱۲۱	اوج حرکت بر مدار حب و بغض در جریان اربعین
۱۲۳	پررنگ کردن مرزهای حب و بغض؛ ضامن بقای اربعین
۱۲۶	اربعین؛ حضور پررنگ اجتماعی
۱۲۶	جذب دل‌ها با حضور پررنگ اربعین
۱۲۸	ثبات و امنیت منطقه‌ای؛ ثمره حضور پررنگ
۱۳۰	اربعین؛ جریان شاخص اجتماعی
۱۳۰	لزوم معیار واحد در تکررات اجتماعی
۱۳۱	اربعین؛ پرچم و معیار حرکت‌های اجتماعی
۱۳۲	جریان جاماندگان اربعین؛ مکمل و مؤید اربعین
۱۳۴	تفاوت اربعین با منسک حج
۱۳۷	اربعین و ظرفیت تمدن‌سازی
۱۳۷	اربعین؛ فرهنگ پیشرو، مولد و مهاجم
۱۴۰	نیاز بشریت به فرهنگ جهان‌شمول اربعین
۱۴۲	اربعین؛ زمینه‌ساز ظهور
۱۴۳	اربعین، انقلاب اسلامی و ظهور
۱۴۵	اربعین؛ مقدمه‌سازی برای اندیشه جهانی ظهور
۱۴۷	اربعین؛ محو‌ضت و خالص‌سازی برای ظهور
۱۴۹	اربعین و کادرسازی ظهور
۱۵۱	آسیب‌شناسی اربعین
۱۵۱	قشری و ظاهری شدن اربعین
۱۵۲	خرافه‌گرایی
۱۵۲	فردگرایی
۱۵۳	منسک‌گرایی
۱۵۴	منحصر کردن اربعین در اظهار محبت
۱۵۵	ضعف در دشمن‌شناسی
۱۵۶	کم‌رنگ شدن فرهنگ تهاجمی اربعین

- ۱۵۶.....کم‌رنگ شدن نگاه جهانی اربعین
- ۱۵۷.....تخلّطه مرجعیتِ خادمان محلی
- ۱۵۸.....دور شدن از ساده‌زیستی و روی آوردن به رفاه و تجمل
- ۱۵۸.....نگاه گسسته به اربعین در نسبت با ظهور
- ۱۵۸.....از دست رفتن عنوان زائر و امام

گفتار سوم

شرح زیارت‌نامه اربعین

- ۱۶۳.....زیارت امام؛ عبودیت و طهارت حقیقی
- ۱۶۶.....زیارت اربعین: نشانه مؤمن
- ۱۷۰.....زیارت‌نامه اربعین: فصل اخیر زائر
- ۱۷۲.....شرح فرازهای زیارت‌نامه اربعین
- ۲۰۷.....منابع

مقدمه استاد

الحمد لله الذي تجلّى لذاته بذاته والصلاة على شواهد صفاته ومظاهر تجلياته
سَيِّدَا سَيِّدِ الْكَوْنَيْنِ وَجَامِعِ الْمَرْتَبَتَيْنِ وَقَائِدِ النَّشَاطَيْنِ وَخُلَاصَةِ الْعَالَمِينَ مُحَمَّد
المصطفى وآله وذريته، مرأى صفاته الغلّيا وشواهد اسمائه الحُسنى صلاة
توازي حق إرشادهم وتكافئ جزاء إحسانهم وإرفادهم.

انسان مسافر غریبی است که از راه‌های دور و دراز، عوالمی را قبل از عالم دنیا طی کرده است تا به اسفل سافلین عالم وجود رسیده است. و پس از هبوط، مخاطب به خطاب ﴿يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَى رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ﴾ گشته و سفر پیچیده‌ای را در پیش رو دارد که در طی نمودن عقبات و گردنه‌های سخت این سفر، احتیاج به بلد راه دارد که او را از این هزار توی حیرت، به سرمنزله مقصود برساند.

امام، حقیقت مطلق و کامل همه انسان‌ها است که هر کمال و کاملی، شأنی و ظهوری از وجود امام است و لذا هر انسانی فطرتاً اشتیاق به امام دارد، اگر او را بشناسد! و هر قدر معرفت بیشتری پیدا کند، اگر دچار زنگارهای حب دنیا نشده باشد، محبت بیشتری نسبت به امام احساس می‌کند.

رابطه اهل بیت (علیهم السلام) با افراد انسانی به مثابه رابطه روح با بدن است و توجه و اشتیاق این وجودات نورانی نسبت به انسان‌ها از اشتیاق روح به بدن بیشتر و قرب آنها فوق مکان و زمان است. هر چند ظرف زمان و مکان هم در ایجاد این اشتیاق، نقش ایفا می‌کند.

در روایات طینت بیان شده که قلوب حضرات معصومین (علیهم السلام) از اعلی علّیین و ابدان ایشان از علّیین خلق شده و قلوب شیعیان از علّیین و بدن‌های آنها از ما دون علّیین خلق شده است. لذا به واسطه این سنخیت و ارتباط، قلوب شیعیان، اشتیاق به اصل خویش دارد؛ «إِنَّ اللَّهَ خَلَقَنَا مِنْ طِينَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي تَالِبٍ وَ خَلَقَ قُلُوبَنَا مِنْ طِينَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي تَالِبٍ وَ خَلَقَ شِعْرَتَنَا مِنْ طِينَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي تَالِبٍ وَ خَلَقَ قُلُوبَهُمْ مِنْ طِينَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي تَالِبٍ فَصَارَتْ قُلُوبُهُمْ تَحْنُ إِلَيْنَا لِأَنَّهَا مِنَّا»^۱ شیعیان از ما هستند و هر فرعی، به اصل خویش مشتاق است. و این رابطه و اشتیاق به واسطه این سنخیت، دو طرفه است چنانچه فرمود «فَقُلُوبُهُمْ تَحْنُ إِلَيْنَا وَ قُلُوبُنَا تَعْطَفُ عَلَيْهِمْ تَعْطَفُ الْوَالِدُ عَلَى الْوَلَدِ وَ نَحْنُ خَيْرٌ لَهُمْ وَ هُمْ خَيْرٌ لَنَا»^۲ عطوفت و مهربانی اصل به فرع نیز مانند مهربانی پدر و مادر به فرزند خویش است. و این رابطه ابّوت و ولایت بین اهل بیت (علیهم السلام) و شیعیان ایشان یک رابطه معنوی و حقیقی است.

توجه روح به بدن، اصل به فرع، والد به ولد، ذی شأن به شأن، با توجه به سعه وجودی اطلاقی آنان است که محدود به حدود عالم مادی نمی شود و در همه زمان‌ها و مکان‌ها و بلکه فوق افق زمان و مکان، جاری و ساری است. لذا پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) فرمود: «كُنْتُ نَبِيًّا وَ آدَمُ بَيْنَ الْمَاءِ وَ الطِّينِ»^۳ و نیز فرمود «أَنَا وَ عَلِيٌّ أَبَوَا هَذِهِ الْأُمَّةِ»^۴.

حادثه عاشورا که نتیجه تمام نبردهای حق علیه باطل در طول تاریخ انسانی است، نقطه عطف و گلوگاه تاریخ از منظر الهی است و گذشته را به آینده پیوند می دهد و همچنانکه خلاصه و نتیجه حدود هفت هزار سال تاریخ الهی انسان است که مصاف نبرد حق با باطل توسط انبیاء (علیهم السلام) و اوصیاء ایشان بوده است، در تاریخ پیش روی خویش نیز امتداد می یابد و سرنوشت تاریخی - تمدنی بعد از خود را نیز رقم می زند. لذا در عین توجه به قله‌های تاریخ انسانی که انبیاء (علیهم السلام) و خصوصاً انبیاء اولوالعزم (علیهم السلام) و خاصه نبی مکرم اسلام (صلی الله علیه و آله) است، اما می توان تاریخ را به قبل و بعد از عاشورا

۱ - صفار، محمد بن حسن، بصائر الدرجات، ج ۱، ص ۲۴.

۲ - صفار، محمد بن حسن، بصائر الدرجات، ج ۱، ص ۱۴.

۳ - ابن شهر آشوب، محمد بن علی، مناقب آل ابیطالب، ج ۱، ص ۲۱۴.

۴ - ابن بابویه، محمد بن علی، عیون اخبار الرضا، ج ۲، ص ۸۵.

تقسیم کرد و بر این اساس حرکت کاروانی امام حسین (علیه السلام) و اهل بیت و اصحاب ایشان از مکه تا کربلا و نقطه اوج آن حادثه عظیم عاشورا را جاری کننده خون حیات در رگ‌های تاریخ بشریت برشمرد و امام حسین (علیه السلام) را قلب تپنده آن دانست.

کاروان حسینی در ادامه حرکت خود پس از عاشورا، با هدایت و ولایت امام سجاد (علیه السلام) و قافله سالاری زینب کبری (سلام الله علیها) راه خود را ادامه می دهد و قیام و نهضت عاشورا را به ثمر می رساند و در عین اسارت ظاهری، آزادگی را در عالم ثبت می کند و واقعه اربعین را رقم زده و علامتی خاص برای اهل ایمان به یادگار می گذارد که با تأسی به آن راه ایمان را ببیند و در تاریکی‌ها و سرگردانی‌ها به حیرت مبتلا نشوند؛ «لَيْسَتْ قَدْ عِبَادَتُكَ مِنَ الْخَهَالَةِ وَ خَيْرُ الضَّلَالَةِ»^۱ و با این حرکت کاروانی اربعین، رمزایشی را رقم بزنند که آمادگی دائمی برای نصرت و پاسخ به ندای «هَلْ مِنْ نَاصِرٍ يَنْصُرُنِي» و تشفی برای دل‌های سوخته طول تاریخ به «يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَكُمْ فَأَفُوزَ فَوْزاً عَظِيماً»^۲ باشد.

نهضت عظیم پیاده روی اربعین با پرچم یا لثارات الحسین (علیه السلام) بستر ساز ظهور و همراهی با کاروان حسینی است که با وسعت دید توحیدی زینبی (سلام الله علیها) که «مَا رَأَيْتُ إِلَّا جَمِیلاً»^۳ و با «قدم عاشقی» وادی سلوک توحید ولایی را طی می کند تا به توحید الوهی برسد و با مشق قدم عاشقی در کوی محبت حسینی (علیه السلام) خود را از تعلقات دنیایی تکان داده و قدم به قدم به سوی معشوق حرکت می کند تا به وصال برسد و زیارت اربعین اوج وصال محب با محبوب در این سیر است که پس از آن مأموریت گسترش نصرت امام را با رفتن به شهرها و کشورهای خود پیدا می کنند تا سال دیگر با عاشقان بیشتری در این وادی حرکت کنند و سربازی حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) را رقم زنند.

قبل از ورود به کتاب، ذکر نکاتی را لازم می دانم:

۱- کتاب پیش رو که به مناسبت اربعین حسینی تدوین گردید، ماحصل سخنرانی‌های

۱ فرازی از زیارت اربعین، اقبال الاعمال، ج ۲، ص ۵۹۱.

۲ کامل الزیارات، ص ۲۱۳.

۳ لهوف، ص ۶۱.

اینجانب در چند سال اخیر است که بخشی از آن توسط فاضل گرانقدر آقای محمد حسین صالحی در سالهای گذشته تدوین اولیه شده بود و بخش عمده ای از آن هم به صورت فیش و متن سخنرانی دست نخورده باقی مانده بود که مجموع آن به همت جدی فضیای گرانقدر آقایان، علی جعفری هُرستانی، سید محمدرضا فقیه ایمانی و حسین قاسمی به صورت مجموعه فعلی برای شیفتگان کاروان اربعین حسینی عرضه می شود.

۲- به دلیل پراکندگی مباحث مختلف ارائه شده در طی چند سال گذشته، سطح مباحث تدوین شده یکسان نمی باشد و به همین دلیل به صورت سه گفتار مستقل و در عین حال مرتبط با هم تدوین گردید. که گفتار اول آن دربردارنده نگاه تاریخی-تمدنی به جریان نبرد حق و باطل و نقش انبیاء الهی در تاریخ انسانی و تبیین جایگاه حماسه عاشورا و توجه انبیاء و اولیاء الهی به آن، به عنوان گلوگاه تاریخ در این سیر و نسبت یابی اربعین به عنوان فعلیت و امتداد ظرفیت‌های عاشورا برای مقدمه سازی ظهور است. گفتار دوم این مبنا را با نگاهی عینی و مصداقی و با تدبّر و تجربه اندیشی در متن حماسه پیاده روی اربعین همراه می سازد و تلاش می کند با نگاهی تحلیلی و مصداقی به نهضت اربعین ظرفیت آن را به عنوان یک الگوی اجتماعی و تمدنی تحلیل کرده و در نهایت به آسیب شناسی اربعین بپردازد. در گفتار سوم تلاش شده است، به زیارت اربعین به عنوان فصل اخیر و کمال غایی زائر نگاه شده و شرحی هر چند مختصر بر متن زیارت نامه اربعین، با این مبنا ارائه شود.

۳- مخاطبان این اثر همه عاشقان اهل بیت (علیهم السلام) هستند که در عصر سردی روایات انسانی و ایمانی، عاشقانه و با گرمی محبت حسین (علیه السلام)، قدم در وادی عشق گذاشته اند و در پی احیای جمعی نشانه پنجم اهل ایمان در پیاده روی اربعین می باشند، به همین جهت نام کتاب «قدم عاشقی» گذاشته شده است.

۴- با توجه به اینکه گفتار اول این کتاب مربوط به مبانی بحث است و دوستانی که حوصله مبانی را ندارند می‌توانند از گفتار دوم آغاز کنند.

۵- این اثر در ایام عزاداری سید و سالار شهیدان در دهه اول محرم نهایی گردید و مراحل پایانی آن با دیدار رهبر عظیم الشأن انقلاب اسلامی با موکب داران اربعین حسینی برای اولین بار مقارن گردید لذا پس از تدوین اثر، گزیده ای از بیانات ایشان به عنوان حسن مطلع و پیشگفتار به کتاب افزوده شد.

در پایان جا دارد از مرکز رشد دانشگاه امام صادق (علیه السلام) و پژوهشگران پرانگیزه و جهادی آن در تدوین اثر تشکر کرده و همچنین از همراهی صمیمانه آقای پیرمردیان مدیر نشر معارف و مجموعه نشر معارف که زحمت ویراستاری، طراحی و چاپ این کتاب را عهده دار شدند، تشکر داشته و از خدای سبحان تقاضا کنیم که در دنیا و آخرت، لحظه ای سایه ولایت از سرمان کوتاه نشود و توفیق شرکت در نهضت عظیم اربعین نصیب همه ما شود.

خداوند! با فقر و گدایی به پیشگاه عزت و عنایت تو و به آستان ولایت مقربان درگاهت آمدم. بدین درگاه بارمان ده و از جام ولایی رحمانی و رحیمی خویش کاسه گدایی ما را لبریز کن. آمین یا رب العالمین

قم مقدس- محمد رضا عابدینی

محرم الحرام ۱۴۴۱- شهریورماه ۱۳۹۸

السلام على ولي الله وحبيبه

السلام على خليل الله ونحيبه

السلام على صفي الله وابن صفيته

السلام على الحسين المظلوم الشهيد

پیشگفتار

گزیده بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از موکب داران اربعین^۱

«بسم الله الرحمن الرحيم»

و الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيدنا ابى القاسم المصطفى محمد و على آله
الاطيبين الاطهرين المنتجبين سيما بقية الله في الارضين

خیلی خوش آمدید برادران عزیز؛ جلسه برای من، یک جلسه‌ی به یادماندنی و تاریخی است
من چند جمله، چند کلمه یادداشت کرده‌ام که به شما عرض بکنم.

اولین کلمه تشکر است؛ از صمیم قلب، خودم و از طرف ملت بزرگ ایران تشکر می‌کنم،
هم از شما موکب‌داران که در ایام اربعین کرامت را و رحمت و مودت را به منتها درجه
رسانده‌اید، هم از همه‌ی ملت بزرگ عراق و هم از مسئولین در دولت عراق که امنیت را
و فضا را و زمینه را فراهم کرده‌اند، هم بخصوص از علمای بررگوار و مراجع عظام عراق
که فضای زیارت را، فضای برادری بین آحاد مردم و بین دو ملت را فراهم کرده‌اند.
آنچه برای ما نقل می‌شود از رفتار شما برادران عزیز عراقی در مواکب میان راه و رفتار
کریمانه‌ی شما با زائران حسینی، چیزهایی است که نظیر ندارد؛ در دنیای امروز این
چیزها نظیر ندارد. این عشق به حسین بن علی یک امر استثنائی است؛ شبیه این را در
هیچ جا، در هیچ زمان سراغ نداشتیم و نداریم. و امیدواریم خداوند متعال این عشق را
در دل‌های شما، در دل‌های ما روزه‌روز افزایش بدهد. البته این توفیقی که شما در این
زمینه پیدا کرده‌اید هم یک رحمی از سوی پروردگار است به شما؛ این نعمت الهی است،
این رحمت الهی است، این را هم باید قدر دانست و می‌دانیم که شماها قدر می‌دانید.

مطلب دوم در مورد اصل این راه‌پیمایی اربعین است که حقیقتاً یک حادثه بی‌نظیری
است؛ ما نه فقط در دوران خودمان در دنیا، بلکه در تاریخ هم سراغ نداریم یک چنین

اجتماعی، یک چنین حرکتی را هر سال، و هر سال گرم‌تر از سال قبل اتفاق بیفتد؛ بی‌نظیر است. این حرکت حسینی در گسترش معرفت به امام حسین (علیه السلام) نقش دارد. اربعین با این حرکتی که عمدتاً بین نجف و کربلا در راه‌پیمایی هر سال به وجود می‌آید بین‌المللی شد؛ چشم‌های مردم دنیا به این حرکت دوخته شد؛ امام حسین (علیه السلام) و معرفت حسینی به برکت این حرکت عظیم مردمی بین‌المللی شد، جهانی شد.

ما امروز احتیاج داریم که حسین بن علی را به دنیا بشناسانیم؛ دنیای دچار ظلم و فساد و دنائت و لئامت، محتاج معرفت آزادگی حسینی و حریت حسینی است. امروز مردم دنیا، جوان‌های دنیا، ملت‌های بی‌غرض، برای یک چنین حقیقتی دل‌هایشان می‌تپد؛ [اگر] امام حسین (علیه السلام) به دنیا معرفی بشود، اسلام معرفی شده است، قرآن معرفی شده است. امروز با صدها وسیله علیه اسلام و علیه معارف اسلامی تبلیغ می‌شود؛ در مقابل این حرکت خصمانه‌ی جبهه‌ی کفر و استکبار، حرکت معرفت حسینی می‌تواند یک‌تنه سینه سپر کند، بایستد و حقیقت اسلام را، حقیقت قرآن را به دنیا معرفی کند. منطق حسین بن علی (علیه السلام)، منطق دفاع از حق است، منطق ایستادگی در مقابل ظلم و طغیان و گمراهی و استکبار است. این منطق امام حسین است؛ امروز دنیا به این منطق نیازمند است؛ امروز دنیا شاهد حاکمیت کفر و استکبار و حاکمیت فساد است، دنیا شاهد حاکمیت ظلم است؛ این پیام امام حسین، پیام نجات دنیا است؛ حرکت عظیم اربعین این پیام را در دنیا منتشر می‌کند و به فضل الهی و به حول و قوه‌ی الهی و به توفیق الهی، این حرکت بایستی روز به روز تقویت بشود.

اربعین جهانی شد و جهانی‌تر هم خواهد شد؛ این خون حسین بن علی است که بعد از ۱۴۰۰ سال دارد می‌جوشد و روز به روز تازه‌تر می‌شود، روز به روز زنده‌تر می‌شود؛ این همان پیام عاشورا است که از حلقوم اباعبدالله و حلقوم زینب کبری (سلام الله علیها) در نهایت غربت و تنهایی صادر شد و امروز فضای عالم را فرا گرفته است و فرا می‌گیرد. حسین (علیه السلام) متعلق به انسانیت است؛ ما شیعیان افتخار می‌کنیم که پیرو امام حسین هستیم، اما امام حسین فقط متعلق به ما نیست؛ مذاهب اسلامی، شیعه و سنی، همه زیر پرچم امام حسین هستند. در این راه‌پیمایی عظیم حتی کسانی که متدین به اسلام هم نیستند شرکت می‌کنند و این رشته ادامه خواهد داشت ان شاء الله؛ این یک آیت عظمایی است که خدای متعال دارد نشان می‌دهد. در روزگاری که دشمنان اسلام و دشمنان امت اسلامی با انواع و اقسام ابزارها و وسایل، با پول، با سیاست، با سلاح علیه امت اسلامی دارند کار می‌کنند، خداوند متعال ناگهان حادثه‌ی راه‌پیمایی اربعین را این جور عظمت می‌دهد، این جور جلوه می‌دهد. این آیت عظمای الهی است، این نشانه‌ی اراده‌ی الهی بر نصرت امت اسلامی است، این نشان می‌دهد که اراده‌ی خدای متعال بر نصرت امت اسلامی تعلّق گرفته است.

مطلب سوّم که به شما برادران عزیز عرض می‌کنم این است که این مراسم را هر چه می‌توانید و هر چه می‌توانیم، باید پُر بارتر و معنوی‌تر کنیم؛ معنا و مضمون این مراسم را باید روز به روز بیشتر کنیم؛ اهل فکر، اهل فرهنگ، اهل اقدام فرهنگی و فکری، برای این حرکت عظیم بنشینند برنامه‌ریزی کنند. امروز هدف هر مسلمان باید ایجاد تمدّن اسلامی نوین باشد؛ ما امروز این را می‌خواهیم. ملّت‌های اسلامی ظرفیّت‌های عظیمی دارند که اگر از این ظرفیّت‌ها استفاده شود، امت اسلامی به اوج عزّت خواهد رسید؛ ما باید به این بیندیشیم، به این فکر کنیم؛ ایجاد تمدّن عظیم اسلامی، هدف نهایی ما است. باید هدف ما این باشد و این راه‌پیمایی اربعین می‌تواند یک وسیله‌ی گویایی برای تحقّق این هدف باشد.

از ده‌ها کشور در راه‌پیمایی اربعین شرکت می‌کنند و میهمان مردم عراق می‌شوند، سعی کنیم در این راه‌پیمایی پیوندهای مستحکم بین برادران مسلمان را بیشتر کنیم؛ پیوند بین عراقی و غیر عراقی، پیوند بین شیعه و سنی، پیوند بین عرب و فارس و تُرک و کُرد؛ این پیوندها مایه‌ی سعادت است، این پیوندها آیت رحمت پروردگار است. دشمن سعی در تفرقه دارد که نتوانسته است و به حول و قوّه‌ی الهی نخواهد توانست. ما -ایران و عراق- دو ملّت هستیم متصل به یکدیگر؛ تن‌های ما، دل‌های ما، جان‌های ما به یکدیگر متصل است؛ آنچه این اتّصال را ایجاد کرده است، ایمان بالله و محبّت به اهل‌بیت (علیهم‌السلام) است، محبّت به حسین‌بن‌علی (علیه‌السلام) است؛ روز به روز هم این زیاد خواهد شد ان‌شاءالله. دشمنان توطئه می‌کنند اما توطئه‌ی دشمنان اثری نخواهد کرد. از شروع انقلاب اسلامی تا امروز، چهل سال است که آمریکا و اذنانب آمریکا و دستیاران آمریکا و مزدوران آمریکا علیه جمهوری اسلامی نقشه می‌کشند، فعالیت می‌کنند، پول خرج می‌کنند، تهدید می‌کنند، تحریم می‌کنند؛ به کوری چشم آنها جمهوری اسلامی در این چهل سال از یک نهال باریک تبدیل شده است به یک درخت تناور که

﴿أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَ فَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ﴾.

من مجدّداً تشکرات خودم را عرض می‌کنم و به شما عرض می‌کنم ملّت ایران با همه‌ی وجود از شما برادران عزیز عراقی متشکر است، بخصوص از شما صاحبان مواکب اربعینی؛ ما از صمیم قلب از شماها متشکریم و این مصرع متنبی را به یاد می‌آوریم که «اذا انت اکرم الکريم ملکته»

والسلام علیکم ورحمة‌الله وبرکاته»